

CIÈNCIA POLÍTICA (codi 25198)

Assignatura anual – Primer curs

Programa de l'assignatura (Curs 2001-02)

Professors: Joaquim Brugué, Nuria Font, Joan Font, Raquel Gallego

Part I. POLITICA I SOCIETAT

- 1.- Què és la política? Els conflictes socials i la seva regulació.
- 2.- El poder polític. Poder, força i autoritat. Els components del poder polític: coacció i legitimitat.
- 3.- Les formes de legitimació. El predomini de la legitimació democràtica.
- 4.- La política com a estructura i com a procés.

Part. II. LES FORMES DE L'ORGANITZACIO POLITICA.-

- 5.- L'organització política. Les formes pre-estatals d'organització política.
- 6.- El sorgiment de l'Estat com a forma moderna d'organització: factors i característiques.
- 7.- L'evolució de l'Estat. De l'Estat absolut a l'Estat liberal de dret. Principis i organització de l'Estat liberal.
- 8.- La transformació de l'Estat liberal i la lluita per la seva democratització.
- 9.- La crisi del liberalisme en el segle XX. Les alternatives: l'Estat feixista i l'Estat soviètic.
- 10.- L'Estat Democràtic i Social o Estat del Benestar. El seu origen, les seves característiques i la seva crisi actual.
- 11.- Democràcies i dictadures en el món contemporani. Característiques. Les transicions polítiques.
- 12.- La forma política estatal en l'actualitat: ¿esgotament i superació de l'Estat?

Part III. LES INSTITUCIONS POLÍTIQUES ESTATALS.-

- 13.- La base humana de l'Estat: població, societat i nació. Conceptes de nació: relacions entre Estat i nació. La delimitació territorial de l'Estat.

14.- La concentració del poder polític estatal: la noció de sobirania. La distribució territorial del poder polític: federalismes i descentralitzacions.

15.- La institucionalització del poder estatal: executius, parlaments i jurisdiccions. La "divisió de poders": origen i evolució del concepte. Les relacions entre institucions de l'Estat i la tipologia de règims democràtics.

16.- L'Executiu: evolució històrica i estructura actual. Govern i Cap d'Estat. El Govern: composició i funcions. L'hegemonia política del Govern. El Cap de l'Estat: estatut i funcions. Monarquia i República.

17.- Les Administracions públiques. Els principals models d'estructuració de les administracions. Els principis bàsics. Les burocràcies. Política i administració.

18.- Els Parlaments: evolució històrica. La representació. Estructura dels Parlaments. L'elecció dels parlamentaris: sistemes i processos electorals. Els efectes dels diferents sistemes electorals.

19.- Les funcions parlamentàries. L'acció legislativa. Les relacions amb l'Executiu: constitució i control. Altres funcions parlamentàries. La crisi dels Parlaments.

20.- Les jurisdiccions: evolució històrica. Models organitzatius contemporanis. Les seves relacions amb les demés institucions estatals. La denominada "politització de la justícia".

21.- La posició de l'Estat contemporani: entre la globalització i la i la descentralització. L'Estat davant d'altres actors polítics no estatals.

Part IV.- EL PROCÉS POLÍTIC: LES BASES CULTURALS.-

1.- La política com a procés. El sistema polític: bases culturals, actors i resultats.

2.- Les actituds polítiques. Concepte i tipus.

3.- Ideologies i valors en el procés polític. Concepte, característiques i tipus.

4.- La socialització política: concepte, etapes i tipus.

5.- Les cultures polítiques. Concepte i tipus. Cultura política i institucions.

6.- La comunicació política i l'opinió pública. Conceptes bàsics i posició en el procés polític.

Part V.- EL PROCÉS POLÍTICA: ELS ACTORS.-

7.- La participació en el procés polític. Els tipus d'actors polítics. La ciutadania.

8.- La participació individual. La formes d'intervenció del ciutadà en el procés polític.

9.- El comportament electoral com a forma d'acció política. Característiques i factors explicatius.

10.- La participació col·lectiva. Tipus d'actors col·lectius: partits, grups de pressió i moviments socials. Les paradoxes de l'acció col·lectiva.

11.- Els partits. Origen i evolució. Tipus de partits. Ideologies i "famílies" polítiques. Estructura i recursos dels partits.

12.- Els sistemes de partits. Concepte i tipus. Els factors explicatius dels diversos sistemes.

13.- Els grups de pressió. Tipus de grups i formes d'actuació. Els moviments socials. Tipus i formes d'actuació.

14.- L'acció política institucional i l'acció política no institucional. La violència política.

15.- Les élites polítiques. Reclutament, formació i transformacions. La professionalització política.

Part VI.- ELS RESULTATS DEL PROCÉS POLÍTIC.-

16.- La governació de les societats. Representació, decisió i execució.

17.- Les polítiques públiques. Concepte, elements i tipologies. Les fases d'una política pública.

18.- El marc de les polítiques públiques. Estat del Benestar, intervenció pública i intervenció privada.

BIBLIOGRAFIA.-

1) El Manual de referència de l'assignatura serà:

- VALLÈS, J.M., Manual de Ciència Política, Ariel, 2000.

2) Es consideren textos útils en el seu conjunt les obres següents:

- R. DEL AGUILA (comp.), Tratado de Ciencia Política, Madrid, Trotta, 1998.
- J. BENEDITO-M.L. MORAN (eds), Sociedad y política. Madrid, Alianza, 1995.
- M. CAMINAL (ed.) Manual de Ciencia Política, Madrid, Tecnos 1996.
- R. GARCIA COTARELO, J. L. PANIAGUA (comps.), Introducción a la ciencia política, Madrid (UNED), diverses edicions.
- C. RODRIGUEZ AGUILERA, P. VILANOVA, Temas de Ciencia Política, Barcelona (Ed. PPU), 1990.

2) És molt útil la lectura de textos que –sense ser manuals- tracten de la política en perspectiva contemporània, com són:

- M. CASTELLS, *La sociedad de la Información*, Vol II, Alianza editorial.
- R. DAHL, *La democracia, una guía para los ciudadanos*, Taurus, 1999.
- N. BOBBIO, *Dreta i esquerra*, varies edicions en català i castellà.
- A. LIJPHART, *Modelos de democracia*, Ariel, 2000.

Es podran incloure en la prova final obligatòria algunes qüestions relacionades amb la temàtica d'aquests llibres.

3) Com antologia d'una sèrie de textos clàssics de ciència política, és útil:

- G. ALMOND et al., Diez textos básicos de Ciencia Política, Barcelona (Ariel), 1992.

TREBALL I AVALUACIÓ.-

Durant el primer trimestre els alumnes hauran de fer un petit treball consistent en una avaluació crítica d'un dels 4 llibres inclosos en l'apartat 2 de la bibliografia. Durant el segon trimestre, els alumnes hauran de realitzar un treball llarg i en equip sobre un procés electoral on demostrin les capacitats adquirides en l'assignatura *Pràctiques Instrumentals* i, a la vegada, puguin aprofundir en algun aspecte de la disciplina.

L'avaluació del rendiment de cada estudiant es basarà fonamentalment en la qualificació d'una prova final obligatòria sobre el conjunt del programa, a més de la qualificació dels treballs esmentats en el paràgraf anterior i altres activitats que es puguin dur a terme durant el curs.